

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De i[m]molatio[n]e arietis p[ro] Jsaac ca. lviiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

imposuit scapule agar: et tradidit ei puerum
 Lūq; psumpta eēt aq̄ in deserto et puer des-
 ceret sūt: abiecit ma-
 ter puez sub arbore
 et sedit pcul quātum
 are iacere potest ne
 videret filiū morien-
 tez: et fleuit, et exaudi-
 uit deus vocē pueri
 id est fletū matris p
 puero. Et dixit angelus matri, Surge tol-
 le puerū, et aperuit oculos eius deus: et vidit
 puteū, deditq; puero bibere: et implēs vtre
 abijt. Creuit puer: et morat⁹ est in solitudine
 pbaran: et fact⁹ est vir sagittarius. Et accepit
 ei mater vxorem de terra egypti: de qua na-
 ti sūt ei, xij, filij pncipes tribuū suaz: q̄z ap-
 pellatiōe: opida: pagl: et tribu celebrant. Ha-
 batoth p̄mogenit⁹ famosiores nominat: a q̄
 pars arabie: q̄ est ab eufrate vsq; ad mare ru-
 brum nabathea dicitur. Cedar secundus a quo ce-
 dar q̄ est in deserto, Duma sextus a q̄ duma
 regio. Thema non⁹: a q̄ theman q̄ est ad au-
 strum. Cethuma vltimus: a quo cethema q̄
 est ad orientem.

De puteo iuramenti. Ca. LVII.

De tēpore vidēs

Abimelech abraā multiplicatus:
 timuit eū et venit ad eum cū pbi-
 col pncipe exercitus sui: et ait Jura mihi per
 deū ne noceas mihi et posteris meis: sed sp
 facias mihi iuxta misericordiam quam feci tibi.
 Et eduxit eos abraā ad puteū quē ostende-
 rat deus agar quē foderat abraā ante agar
 eiectam. Sed serui abimelech abstulerāt il-
 lum abrae: et fecerāt illū in solitudine p gre-
 gibz ad aquādīs: q̄ longe a māsiōne ei⁹ in so-
 litudine pascebant. Et restituit ei abimelech
 puteū: sed in testimoniū q̄ ipse foderat puteū
 et ablatum restituit ei abimelech: dedit regi
 vij, agnas: et vocauit puteū bersabee, i. pute-
 um septē. Sabee em̄ hebraice septē sonat: et
 ibidē pcusserūt ambo fedus. Unde et bersa-
 bee dictū putant, i. puteū iuramētū. Sabee
 q̄z hebraice iuramētū dicitur. Joseph⁹ tū interp-
 tat bersabee fed⁹ putei. A puteo vero circū-
 stans regio etiā dicta est bersabee. Platanit
 q̄ abraaz circa puteū nemus: et fuit ibi colo-
 nus multis dieb; nō habitator. Dicit em̄ ste-
 phanus in actib; aploz: quia nō accepit ibi

hereditatem nec spacium pedis.

De immolatiōe arctis p isaac.
 Caplm. LVIII.

Est hec dum ha-

bitaret in bersabee: et isaac vt dicit
 Joseph⁹, xxv, anoz eēt: dixit dñs
 illi, Tolle filiū tuū vntigentū quem diligis
 isaac: et vade in terrā visitiōis, et offer mibi eū
 in holocaustū sup vnū montū quē mōstra-
 uero tibi. Terrā visitiōis dixit illam ptem iuo-
 dee q̄ est in montanis: q̄a et ipa alonge et de
 illa lōge videri potest: q̄ et ab efata vallis vi-
 sitiōis dicitur. In summitate p̄o mōtū iudee mō-
 ticulus erat eminētior dictus mons moria:
 quē mōstrauit de abrae ad imolandū filiū.
 In h tradūt hebrei templū p factū: et altare
 factū in loco vbi abraaz altare fecit: et dauid
 angelū reponentē gladū vidit in area ornā-
 tebuset. Vñ dicit efatas Erat mons domus
 dñi i vertice mōtū: et ad eū fluēt oēs gātes:
 de q̄ et dñs pcepit iudeis: ne imolarēt sibi in
 omī loco: nisi in loco quē ostēderet eis dñs.
 Abraam ergo de nocte p̄surgēs: nemini qd
 facturus erat indicans: strauit asinum suū:
 ducens secū duos iuuenes et filiū: iuitq; iter
 duoz dierum. Tertio die eleuatis oculis vt
 dicit locum procul. Hinc pbantur illi errasse:
 qui dixerunt euz tunc habitasse inter berhel
 et bay. Locus em̄ ille nō distat a monte mor-
 ria p iter vnus dicit. Et cū accepisset ligna et
 ignem relicto infra iuuenibz cum asino: cū
 filio ascendit solus. Cui filius, Ecce inquit
 ignis et ligna: vbi ē victima holocausti. Cui
 pater Deus p̄uidebit sibi victimā. Et statuit
 aram: et lignis impositis ignē adhibuit. Res-
 fert autē Joseph⁹ p̄ba patris ad puez dicen-
 tis Quia sicut ex voluntate dei ingressus fue-
 rat mundū mirabiliter: ita etiā ex voluntate
 dei necesse erat ei egredi mirabiliter: quē do-
 minus quidem iudicasset dignū. nō egrituz
 dine. nō bello. nō aliqua passione: humanā
 vitā finire. sed cū orationib; et sacrificijs an-
 mā ipsius ad se vocare: et q̄ suscitaret euz ob-
 implendas promissioes. Et sic isaac libens
 accessit ad arā et mor-
 tem De h alquinus Alquinus fuit magi-
 dic. Indubitatī ani- ster karoli regi abbas
 mo mactare vole- scī martini turonē.
 bat filiū laudād⁹ in
 constantia offerendū: et in fide suscitandū filiū

Libri Genesis

Arrepto autē gladio vt filiū immolaret: clausit ad eū angelus Non extendas manū in puerū: nunc cognouit q̄ timeas dominū. Non em̄ sanguinē pueri sūtebat dominus: sed vt sc̄ret quantū abraam timuerit dominū. Et vidit abraam post tergū arietem in tervepres herentē cornibz quem obtulit pro filio. Hebreus habet in virgultis sabei herentem cornibz. et est sabei genus virgultis. Hic errauit Eusebius dicens: sabei hircū erectū ad carpendas frondes Dixit ḡ arietē sabei. id est quasi hircum erectum Et dicit eum Rabanus non nouiter creatū: sed alio unde ab angelo allatū: et vocauit nomen loci: Dominus videt. Et vsq; hodie q̄si in puerblum dicit a iudeis in arto positus: in morte dominus videbit: quasi diceret. Sicut respexit isaac in monte: sic videat nos in hac angustia. Diem autē liberationis isaac: dicunt hebrei primā diem septembris. Unde in eo solennizant: et clangūt cornibz pecorinis in mesoziam arietis Et iurauit dominus per seipsum de semine multiplicādo ex isaac: et de terra danda semini e. Altera die rediit abraam: et reuersus est in bethsabee. Punctatūq; ē ei q̄ melcha genuisset nachor fratri suo filios. vltij. p̄mogenitū bus: de cuius stirpe descendit Job: sicut scriptū est. Vir erat in terra bus nomine Job. Et hus frater ei⁹ ex cuius genere balaam: quī s̄m hebreos dicit in iob belibusites. Errat ergo qui dicit iob de genere esau fuisse. Quō em̄ in fine libri eius est: q̄ de syro sermone translatus sit: et q̄ ipse quartus ab esau in hebreo nō habet. De concubina vero Roma alias roma suscepit nachor filios quattuor.

De morte sara. Ca. LIX.

Ediit autē abraam

ad conuallē mambre: et mortua ē sara cū eēt. cxxvij. ānoꝝ et sepulta ē in hebrō in spelūca duplici quam emittit abraam. ecce s̄ctis argeti ab ephron: super p̄licatibz p̄ eo et bēis id ē p̄lo terre. Erat autē spelūca duplex rupes naturaliteryl artificiose duas spelūcas habēs: quā emittit abraam in sepulturā generi suo. In sup̄iori sepeliebāt viri: in inferiori mulieres. Tū ad ar̄ eua

tam ibidē sepulti erāt Nec peccauit abraam emēdo: nec ille vendēdo: sicut nec hodie qui emeret agrū vt faceret cimiteriū: nisi forte qz sepulti erāt ibi p̄oplasti. Hieronymus tū dicit ephron resp̄hendendū. et ideo nomen eius mutatu p̄ ephron effran.

De legatione eliezer in mesopotamiam.

Capitulum LIX.

Rat autē abraam

sener: et dixit ad eliezer p̄curatorē dom⁹ sue. Pone manū tuam sub femore meo et iura mihi p̄ deū celi et terre qz nō accipies filio meo isaac vxorē d̄ fillabz gētū inter q̄s habito: s; ibis ad cognationē meā et inde accipies ei vxorē. Si tū ex illis aliq̄ noluerit seq̄ te: nō teneberis iuramento Iurauitq; seruus ponēs manū sub femore ei⁹. Tradūt hebrei q̄ in sacrificatōe ei⁹. i. i. cū cūctōe iurauerit. Sed qz dicit sub femore: dicitur em̄ iurasse i semie abrae. i. i. chio: quē ex se nasciturū sciebat. Tū dicit. Jura mihi per deum celi et terre. Quā sub femore manūz ponit voluit: inuit carnē chio sup̄ omēs futurā. Tulit ergo eliezer decem camelos: et abiit ex omnibz bonis dñi sui portans secū: maxime q̄ rara nouit eē in terra ad quā ibat. Perrexitq; mesopotamiā ad charrā: v: bez nachor Multo q̄dem tēporē et labore vt dicit israhel ad habram Hesephus. qz i byeme in bzei enī ante et retro mesopotamiā est luti aspirabāt vocales h profunditas in estate aque defectio: i saltibz latrones. Fecit autē camelos accūbere iuxta puteū añ v: bē iporatos nolēs iuducere. Cū at vespe egredere mulieres ad hauriendam aquā orauit dñm vt iter illas inueneret vxor dñi sui: si aliq̄ gētū illi dño suo deberet: et cognoscere ita vt alijs negantibz aquā sibi poscētū ipa pberet Et ecce rebecca bathuelis filia descendit et impleuerat hydrīa: et alijs q̄dē auertētibz se: pegrino aquā p̄buit et adiecit quinque camelis suis aquā hauriā: et hauriā aquā infundēs in canalibz: potū dedit camelis. Ille autē tacit⁹ intus eā: v: v: eēt idonea dño suo: q̄siuit ab ea cui⁹ filia eēt: et si ei eēt loc⁹ in domo p̄ris ad manēdū. Ac cepto p̄o q̄ erat filia bathuelis filij nachor: et